

Nr 4.

Av herr **Clason**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om anordnande av telefonförbindelse med vissa avskilt liggande lots- och fyrplatser.*

Avskilda från det övriga samhället förrättas ute i havsbandet av fyr- och lotspersonalen en viktig och av plikter fylld säkerhetstjänst. Avskildheten är understundom så stor, att på vissa platser, under svåra väderleksförhållanden, ingen möjlighet finnes att komma dit eller hän eller ens möjlighet till meddelande med befolkade orter. Vad detta understundom innebär vid olycks-, sjuk- eller dödsfall är uppenbart. Även när isoleringen ej är fullständig, är den givetvis alltid prövosam och det ensliga, ofta farofyllda livet på fyr- och lotsplatser en skarp kontrast till det omväxlande livet i tätt befolkade samhällen. Det är givetvis en plikt för statsmakterna att i möjligaste mån söka mildra avskildheten för den fyr- och lotspersonal, som förrättar en för sjöfarten och landet viktig tjänst. Detta har också skett i mån medel kunnat anslås för ändamålet. Genom förbättringar och nya uppfinningar på elektricitetens område, därvid särskilt kan erinras om trådlös telefon, såsom nyligen anbragts på de å bohuskusten patrullerande motorlivräddningsbåtarna »Wilh. R. Lundgren» och »Justus A. Waller», hava nya möjligheter öppnats att sätta de mest avskilda lots- och fyrplatserna i förbindelse med fastlandet.

Nu rådande relativt låga pris på koppar underlättar även frågans lösning.

Bland de lots- och fyrplatser, som ännu sakna telefonförbindelse med fastlandet och i främsta rummet böra ifrågakomma att erhålla dylik, torde böra nämnas:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 3 saml. 2 häft. (Nr 4—5.)

Västra lotsdistriktet.

Ursholmens fyrplats. 4 naut. mil till Kustersund, 9 naut. mil till Strömstad. Skyddad hamn. Tre man på platsen.

Väderöbods fyrplats och Väderöarnas lotsplats å Storö. 10 naut. mil till Fjällbacka. Väderöbod saknar skyddad hamn. Svårt komma till och från Väderöarna i hårt väder. Tio man på platsen.

Pasternosters fyrplats. 4 naut. mil till Marstrand. Skyddad hamn endast för vindar från land. Ständigt isolerade vid stormar från sjön. Tre man på platsen.

Nidingens fyrplats. 4 naut. mil till Mönsters lotsplats, 14 naut. mil till Kungsbacka. Svåra hamnförhållanden. En upprörande drunkningsolycka timade vid platsen för några år sedan, då tvenne män omkommo inför sina hustrurs ögon utan möjlighet till räddning och en 20-årig yngling förolyckades samtidigt. Fyra man tjänstgöra på platsen.

Södra lotsdistriktet.

Hallands Väderö fyrplats. 4 naut. mil till Torekov. Möjlighet till signalering till Torekov i siktbart väder, men cirka 3 kilometer att gå från öns ena ända till den andra för utförande av signaleringen. Tre man på platsen.

Hanö fyr- och lotsplats. 4 naut. mil till Hörvik, 10 naut. mil till Karlshamn. God hamn. 4 man på platsen. Fiskläge och livräddningsstation med talrik befolkning.

Östra lotsdistriktet.

Dämmans fyrplats. 4 naut. mil till Svartö, utanför Mönsterås, där familjerna bo. Hamnförhållandena efter omständigheterna tämligen goda, men mycket svårt att angöra i hårt väder. En man blev senast 1920 mycket svårt skadad och var nära att omkomma, därigenom att båten kantrades av en brottsjö i hamninloppet. Tre man vid platsen.

Städsholmen. 5.5 naut. mil till Loftahammar, 5 man på platsen.

Häradsskärs fyrplats. 7 naut. mil till Gryt. God hamn. Tre man på platsen vid fyren; fyrplatsen är med en bro förenad med lotsplatsen, där 8 lotsar äro stationerade med tjänstgöring även vid Kettilö.

Mellersta lotsdistriktet.

Stora Karlsöns fyrplats. 9.5 naut. mil till Klintehamn. Mindre goda hamnförhållanden. Tre man på platsen.

Svenska Högarnes fyrplats. 25 naut. mil till Furusund. Lång isolering vid hårda vindar och svåra isförhållanden. Tre man på platsen.

Nedre norra lotsdistriktet.

Understens fyrplats. 7 naut. mil till Singö. Isolerade i hårt väder samt under svåra isförhållanden. Tre man på platsen.

Storjungfruns fyrplats. 8 naut. mil till Ljusne. Tvenne män vid fyren omkommo en vår vid försök att över isen taga sig till fastlandet; hustrurna hörde deras nödrop, men kunde ej hjälpa dem. Tre man vid fyren.

Grans fyrplats. 6 naut. mil till Gnarp. En fyrmästare tillbringe 13 veckor tillsammans med biträdet därute en vinter, utan förbindelse med familjen, som vistades på fastlandet. Hustrun till en fyrvaktare dog därute strax före jul ett år och han jämte barnen fick ha henne som lik långt över nyåret, innan förbindelse med land kunde erhållas och begravning ske. Två man på platsen.

Övre norra lotsdistriktet.

Stora Fjäderäggs fyrplats. 4 naut. mil till Byviken vid Holmön. Isolerade tidvis genom is och svåra stormar. Tre man på platsen.

Berguddens fyrplats på Holmön, 2 man på platsen. Telefon anknytes lämpligen till eventuell ledning till Stora Fjäderäggs fyrplats.

Rödkallens fyrplats. 20 naut. mil till Luleå. Isolerade tidvis genom is och svåra stormar. Två man på platsen, varjämte lotsuppassningsstation för Luleå.

Malörens lotsplats. 23 naut. mil till Nederkalix, svårt att taga sig i land vid isläggningen om höstarna. Tolv lotsar och lotslärlingar tillhöra platsen.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t
anhålla om utredning genom regeringens försorg

rörande vilka avskilt liggande lots- och fyrplatser, som i främsta rummet böra erhålla telefonförbindelse och om kostnaden därför samt att Kungl. Maj:t ville till nästkommande riksdag inkomma med det förslag, vartill denna utredning giver anledning.

Stockholm den 14 januari 1921.

Sam. Clason.
